

فهرست

- ۹..... پیش گفتار.
- ۲۵..... طرح مسئله.
- ۳۹..... اسلام بر چه حکم می‌دهد؟
- ۶۱..... عمل اقتصادی در جهان قرون وسطایی اسلامی.
- ۱۲۷..... تأثیر ایدئولوژی اسلام در حوزه اقتصادی.
- ۱۸۳..... اسلام و سرمایه‌داری در کشورهای اسلامی امروز.
- ۲۷۱..... نتیجه‌گیری‌ها و چشم‌اندازها.
- ۳۴۵..... یادداشت‌ها و مراجع.

پیش گفتار

این کتاب از سوی یک جامعه‌شناس متخصص در بررسی‌های اسلامی بدین آرزوی والا نوشته شده است تا در خدمت روشنفکران کشورهایی که به تمدن و اعتقاد اسلامی وابسته‌اند به کار آید و آنان را در فهم وضعیتشان یاری کند. این بدین معنی نیست که من به دلیل «اروپایی بودن»؛ خود را برتر می‌انگارم و در دانش یا عقل از همه این روشنفکران بهترم. من داعیه این‌گونه امتیاز را ندارم. قضیه تنها این است که مقتضیاتی مرا قادر ساخته است تا زودتر از آنان از برخی موانع اجتماعی که بر سر راه فهم آنان از مسائل خودشان قرار گرفته بودند، بگریزم. من این بخت مساعد را دارا بودم که آزادانه به کسب دانش گذشته آنان دسترسی داشته باشم، دانشی که از افسانه‌ها بری باشد، و برآن بوده‌ام تا خود را از شر افسانه‌هایی که مانع فهم وضع کنونی این کشورها هستند، خلاص کنم. باید افزود که من در مقامی هستم که می‌توانم آنچه را که آنان غالباً ناچار به پرده‌پوشی هستند، بی‌پرده بگویم. این نوع آزادی است که باید بهای آن همچون هر آزادی دیگری پرداخته شود، اما در مورد من این بها چندان گزاف نیست، حال آنکه آنها عموماً باید بهایی بسیار سنگین‌تر از من پرداخت کنند.

به‌همین بیان، کتاب من درصدد یاری دادن به خوانندگان اروپایی نیز هست. من متعهد به مسلک جهان سوم نیستم، مسلکی که اکنون در محفل‌های چپی سخت گسترش دارد و برای اینکه در کنگو یا جایی مانند آن زاده نشده‌ام، بر